

Yerel Eşitlik İzleme Semineri

**Toplumsal Cinsiyete Duyarlı
Veri Çalışması**

Ülker Şener & Hülya Demirdirek
Aralık, 2013

Merhaba!

■ Tanışma:

Kimiz, nereden geliyoruz, ne iş yapıyoruz?

■ Beklentilerimiz:

Bu seminerden ne bekliyoruz?

Türkiye'nin dünyadaki yeri

- Türkiye Birleşmiş Milletler Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliği (GII) endeksinde
→ 68. sırada (2012)
- Dünya Ekonomi Forumu Cinsiyet Ayrımcılığı Raporu'nda ise
→ 136 ülke içinde 120. sırada yer almaktadır (2013).

Bu çalışmanın amacı

1. Cinsiyete duyarlı veri üstüne düşünmek ve toplumsal gelişme politikaları için önemini değerlendirmek
2. Toplumsal cinsiyete duyarlı veri toplama ve değerlendirme yöntemlerini gözden geçirmek

Bu çalışmanın amacı

3. Türkiye’de cinsiyete duyarlı veri toplamada yaşanan sıkıntıları tartışmak
4. Yerel Eşitlik Eylem Planlarının değerlendirilebileceği göstergeler geliştirmek

Tartışma başlıkları

■ Temel kavramlar:

- Toplumsal cinsiyet
- Toplumsal cinsiyete duyarlı veri (TCDV):
niçin, kimin için, nasıl?

■ TCDV toplama süreçleri

■ TCDV toplamada kullanılan yöntemler ve klasik veri toplama biçimlerinden farklılıkları

Bölüm 1: Temel Kavramlar

Cinsiyet - toplumsal cinsiyet

- Doğuştan gelen farklılıklar
- Toplumsal süreçlerin yarattığı farklılıklar ve dezavantajlar

Toplumsal cinsiyet derken...

- Fiziksel ve biyolojik özelliklere yapılan atıflar
- Cinsel farklılaşmanın biyolojik temellerinin toplumsal süreçler içinde anlam kazanması
- Tarihsel ve toplumsal süreçler sonucu kurulmuş ilişkiler, atıflar ve kimlikler

Toplumsal cinsiyet üstüne düşünürken tartışılması gereken kavramlar

- Eşitlik
- Farklılık
- Yapısal analiz

Eşitlik, Farklılık, Yapısal Analiz

■ Eşitlik:

Kadınlara ve erkeklere yakıştırılan cinsiyete has davranışlar ve düşünüş biçimleri genetik değildir, somut yaşam koşullarının bir sonucudur.

Örn: Kadınlar da erkekler kadar teknik işlerden anlarlar.

Eşitlik, Farklılık, Yapısal Analiz

■ Farklılık:

Kadınlar ve erkekler yaşama biçimleri bakımından birbirinden farklıdır.

İradeleri dışında onları belli davranışlara zorlayan farklı deneyim ve gündelik yaşam pratikleri vardır.

Eşitlik, Farklılık, Yapısal Analiz

■ Yapısal analiz:

İnsan, gündelik pratikler, kurallar ve değerler, eğitim, gelenekler, kurumlar ve ideolojiler yoluyla kadın ve erkek olur.

Toplumsal cinsiyete duyarlı veri nedir?

Toplumsal cinsiyete duyarlı veri kadınlara ve erkeklere yüklenen görevlerin, sorumlulukların ve her iki cinsiyeti toplum içinde konumlandırma biçimlerinin bilinerek ve bunların kadınlar aleyhine yarattığı dezavantajların hesaba katılarak verinin toplanma ve değerlendirme sürecidir.

Neden toplumsal cinsiyete duyarlı veriye ihtiyaç duyuyoruz?

Veri neden cinsiyete nötür değil?

1. Cinsiyet körü yaklaşımlar: Kadın ve erkek **deneyimi**
2. Cinsiyet körü yaklaşımlar: Kadın ve erkek **ifadesi**
3. Kadını hanenin içinde eritme yönelimi
4. Kamu politikalarının kadın ve erkeğe etkisi
5. Hizmet kullanımında kadın-erkek eşitliği yanılsaması

Neden toplumsal cinsiyete duyarlı veriye ihtiyaç duyuyoruz? Veri neden cinsiyete nötür değil?

1. Cinsiyet körü yaklaşımlar: Kadın ve erkek **deneyimi**, kadınlar ve erkekler aynı şeyleri yaşarlar.

Kadın ile erkek arasında farklılıklar vardır.

- Yaşanma biçimi (aynı şeyi yaşamazlar, yaşam alanları farklıdır)
- Etkilenme biçimi (aynı biçimde etkilenmezler, işsizlik, yoksulluk, engelli çocuk sahibi olmak farklı etkiler)

Neden toplumsal cinsiyete duyarlı veriye ihtiyaç duyuyoruz? Veri neden cinsiyete nötür değil? (Devam)

2. Cinsiyet körü yaklaşımlar: Kadın ve erkek **ifadesi**, kadınlar ve erkekler aynı biçimde ifade ederler.
“Kadın dili” “Erkek dili”

- Veri toplama araçlarının cinsiyeti
- Soruların ve kullanılan dilin cinsiyeti

Neden toplumsal cinsiyete duyarlı veriye ihtiyaç duyuyoruz? Veri neden cinsiyete nötür değil?
(Devam)

3. Hanenin içinde eritme: Kadınları aile içinde kaybetme, aile ile birlikte ele alma anlayışı

Neden toplumsal cinsiyete duyarlı veriye ihtiyaç duyuyoruz? Veri neden cinsiyete nötür değil?
(Devam)

4. Kamusal politikaların kadın ve erkeği eşit etkilediği yanlışlaması: Toplumdaki bireylerin eşit olduğu yanlışlaması. Eşitsizlikler etkiyi biçimlendirir.
Vergi politikaları, sosyal politika uygulamaları örneğin evde bakım ödeneği kadınları ve erkekleri farklı etkiler.

Neden toplumsal cinsiyete duyarlı veriye ihtiyaç duyuyoruz? Veri neden cinsiyete nötr değil?
(Devam)

5. Üretilen hizmetlerden kadınların ve erkeklerin eşit yararlandığı yanılsaması

Kadınlar ve erkekler eşit koşullara ve kaynaklara sahip olmadıkları için hizmetler erişimleri de, yararlanmaları da eşit değildir.

Türkiye’de kadın erkek“eşitlik” düzeyi: veri örneği

■ İstihdam

- İşgücüne katılım oranı (kadın): %28,8
- İşgücüne katılım oranı (erkek): %71,7

■ Katılım

- Belediye meclislerinde kadın oranı: %10,64
- Belediye meclislerinde erkek oranı: % 89,36

■ Eğitim

- Okuma yazma bilmeyen kadın %8,1
- Okuma yazma bilmeyen erkek %1,7

Kamuda cinsiyet körü yaklaşım örneği: Kalkınma Bakanlığı'nın illeri sosyo-ekonomik gelişmişlik açısından değerlendirme kriterleri...

- 8 alanda 61 gösterge belirlenmiştir. Bu göstergelerin sadece 3'ü cinsiyete duyarlıdır.

Kalkınma Bakanlığı'nın illeri sosyo-ekonomik gelişmişlik açısından değerlendirme kriterleri...

1. Demografi: Yaşa özel doğurganlık oranı
2. Eğitim: Okur yazar kadın oranı
3. Sağlık:
4. İstihdam: Kadınların ortalama günlük kazançları
5. Rekabetçilik ve Yenilikçi kapasite:
6. Mali kapasite:
7. Erişebilirlik:
8. Yaşam kalitesi:

Toplumsal cinsiyete duyarlı verinin işlevi

- Anlamak, hissetmek ve ihtiyaçları kavramak
- Müdahale etmek, politika üretmek ve planlamak
- Uygulamak: örn. toplumsal cinsiyete duyarlı bütçeleme
- Politika sonuçlarını izlemek
- Değerlendirmek ve yeniden planlamak

Anlamak, hissetmek ve ihtiyaçları kavramak

■ Ne yaşanıyor?

- “Özel” ve “kamusal” alanda
- Sektörel analizler (eğitim, sağlık, istihdam, karar mekanizmalarına katılım, özelleşmiş hizmetlere erişim, vb)

■ Kim yaşıyor?

- Hangi kadın?

■ Nasıl yaşanıyor?

Müdahale etmek, politika üretmek ve planlamak

Müdahale etmek: soruna seyirci kalmamak

Politika üretmek: çözüm yolları geliştirmek

Planlamak: çözümlerin hayata geçirilmesi için
zaman/mekan bağlamında yol haritası çıkarmak

Uygulama araçlarından biri

Toplumsal cinsiyete duyarlı bütçeleme:

- Bütçe bir politika aracıdır.
- Kadınlar ve erkekler için ayrı ayrı bütçe oluşturmak değildir.
- Bütçenin, kadınların durumunu iyileştirmek ve toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlamak üzere yapılmasıdır.

Uygulama araçlarından biri

Toplumsal cinsiyete duyarlı bütçeleme

- Kamu politikalarının kadınları ve erkekleri farklı etkilediği üzerinden işlerlik kazanır.
- Kadınlara ve kız çocuklarına yönelik çalışmaların, ayrımcılıkla mücadelenin projelerin çerçevesini aşarak kamunun temel yönelimi olmasıdır.

Uygulama araçlarından biri

Toplumsal cinsiyete duyarlı bütçeleme

- TCDB uygulanmasının ilk koşulu tcdv toplanmasıdır. Veri yoluyla
 - sorun alanları ve sorunun boyutu tespit edilebilir.
 - kamu politikalarının kadınlara ve erkeklere etkisi ortaya konulabilir.

Politika sonuçlarını değerlendirmek

Göstergeler

Karneler

- Eğitim
- Kadınlara yönelik hizmetler
- İstihdam
- Sağlık
- Politik katılım

Endeksler

- Yerel cinsiyet eşitsizliği endeksi

Gösterge

- Mevcut koşulları ortaya koymak,
- içinde bulunulan durumu tanımlamak,
- sosyal eğilimleri ortaya çıkarmak,
- politika üretim sürecinde yol göstermek,
- zaman ve mekan bağlamında karşılaştırma yapmak,
- izleme ve değerlendirmede bulunmak için kullanılan araçlardandır.

Gösterge belirleme

1. Evrensel ölçütlere göre belirlenmesi, evrensellik iddiası
2. Önceliklere göre belirlenmesi
3. Toplumsal beklentilere ve algıya göre belirlenmesi

Cinsiyete duyarlı gösterge örnekleri

- 1-5 yaş aralığındaki çocukların kreş/anaokuluna gitme oranı
- Belediye üst yönetiminde kadın oranı
- Yüksek okul mezunu kadın/erkek oranı
- 20-66 yaş arası kadınların/erkeklerin işgücüne katılımı
- Kadınların/erkeklerin ortalama kazancı
- Kadınlar/erkekler arasında yarı-zamanlı çalışma oranı
- Babaların, babalık izninin tamamını ya da daha fazlasını kullanma oranı
- Kamu ve özel sektörde kadın/erkek oranı

Karne

- Hizmet alanlarının ve sektörlerin belirli aralıklarla değerlendirilmesidir.

Karne

- ***Düzenli olarak karne hazırlanması***, dönemleri karşılaştırarak müdahale araçlarının etkililiğini ve gelişime ne düzeyde katkı sağladığını ölçmektedir.

Böylelikle politikaların ve araçların analiz edilmesi, değerlendirilmesi mümkün olmaktadır.

Karne örneği: Sektörel analiz

- ABD’de Eğitimde Kadın ve Kız Çocukları için Ulusal Koalisyon, 10 alanda eğitim sektörünü cinsiyet eşitliği çerçevesinde incelemekte, dönemsel karşılaştırmalar yoluyla, A-F arasında not vermektedir.
 - Kadınların yükseköğretime erişimi
 - Kadınların mesleki eğitime erişimi ve geleneksel olmayan işlerde eğitim alma durumları
 - Spor ve özellikle atletizmde kadınların durumu
 - Yükseköğretimde kadın istihdamı
 - Öğrenme ortamında cinsiyet eşitliği
 - Matematik ve fen derslerinde kadınların başarıları
 - Cinsel taciz
 - Standart testlerdeki başarı
 - Teknoloji kullanma olanağı
 - Hamile ve bebekli kadın öğrencilere yaklaşım

Sektörel analiz

- Eşitsizliklerin sektörel analizi,
 - müdahaleye daha fazla ihtiyaç duyan alanları tespit etmek ve
 - önceliklendirme yapmak açısından önemlidir.

Endeks

- Bir olguya ilişkin çoklu göstergelerin tek bir rakama indirilmesini sağlayan araçlardır.

Endeks örnekleri

Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Endeksi (GEI):

- Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Endeksi (GEI) AB tarafından geliştirmiştir.
- Endeks AB ülkelerini 6 alanda kadın erkek eşitliği çerçevesinde değerlendirmektedir.

Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Endeksi (GEI):

■ AB ülkelerinin kadın erkek eşitliği çerçevesinde değerlendirildiği 6 alan:

- İş (istihdama katılım, ayrımcılık ve işin niteliği)
- Para (finansal kaynaklar ve ekonomik durum)
- Bilgi (eğitime katılım ve ayrımcılık, yaşam boyu öğrenme)
- Zaman (bakım hizmetleri ve sosyal aktiviteler)
- Güç (politik ve ekonomik güç)
- Sağlık (statü ve erişim)

Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliği Endeksi (GII):

- Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliği Endeksi (GII): Birleşmiş Milletler tarafından oluşturulmuştur.
- Cinsiyet eşitsizliğini 4 alanda belirlemek için ilişkin göstergeler belirlenmiştir.

Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliği Endeksi (GII):

■ Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliği Endeksinin (GII)

Cinsiyet eşitsizliğini ölçtüğü 4 alan

- eğitim,
- sağlık,
- temsil ve
- İstihdama katılım

Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliği Endeksi (GII):

■ Cinsiyet eşitsizliğini ölçmek için kullanılan göstergeler

- Kadınların ortaöğretim ve daha üst düzey eğitime katılım oranı
- Erken yaşta annelik (çocuk anneliği)
- Anne ölümleri
- Kadınların istihdama katılım oranı
- Kadınların parlamentoda temsil oranı

Yerel Cinsiyet Eşitsizliği Endeksi

- ***Kadınların*** durumunu belirlemek için kullanılan göstergeler:
 - Çocuk anneliği
 - Anne ölüm oranı
 - Belediye meclisinde kadın oranı
 - Eğitim (orta öğretim ve yükseköğretim mezuniyet durumu)
 - Kayıtlı kadın istihdam oranı

Yerel Cinsiyet Eşitsizliği Endeksi

■ ***Erkekler*** için kullanılan göstergeler:

- Belediye meclisinde erkek oranı
- Eğitim (orta öğretim ve yükseköğretim mezuniyet durumu)
- Kayıtlı erkek istihdam oranı

Bölüm 2:

Toplumsal cinsiyete duyarlı veri toplanması ve değerlendirilmesi

Toplumsal cinsiyete duyarlı veri toplama ve değerlendirme süreci

1. Hazırlık süreci
2. Veri toplama

Toplumsal cinsiyete duyarlı veri toplama ve değerlendirme süreci

Hazırlık süreci

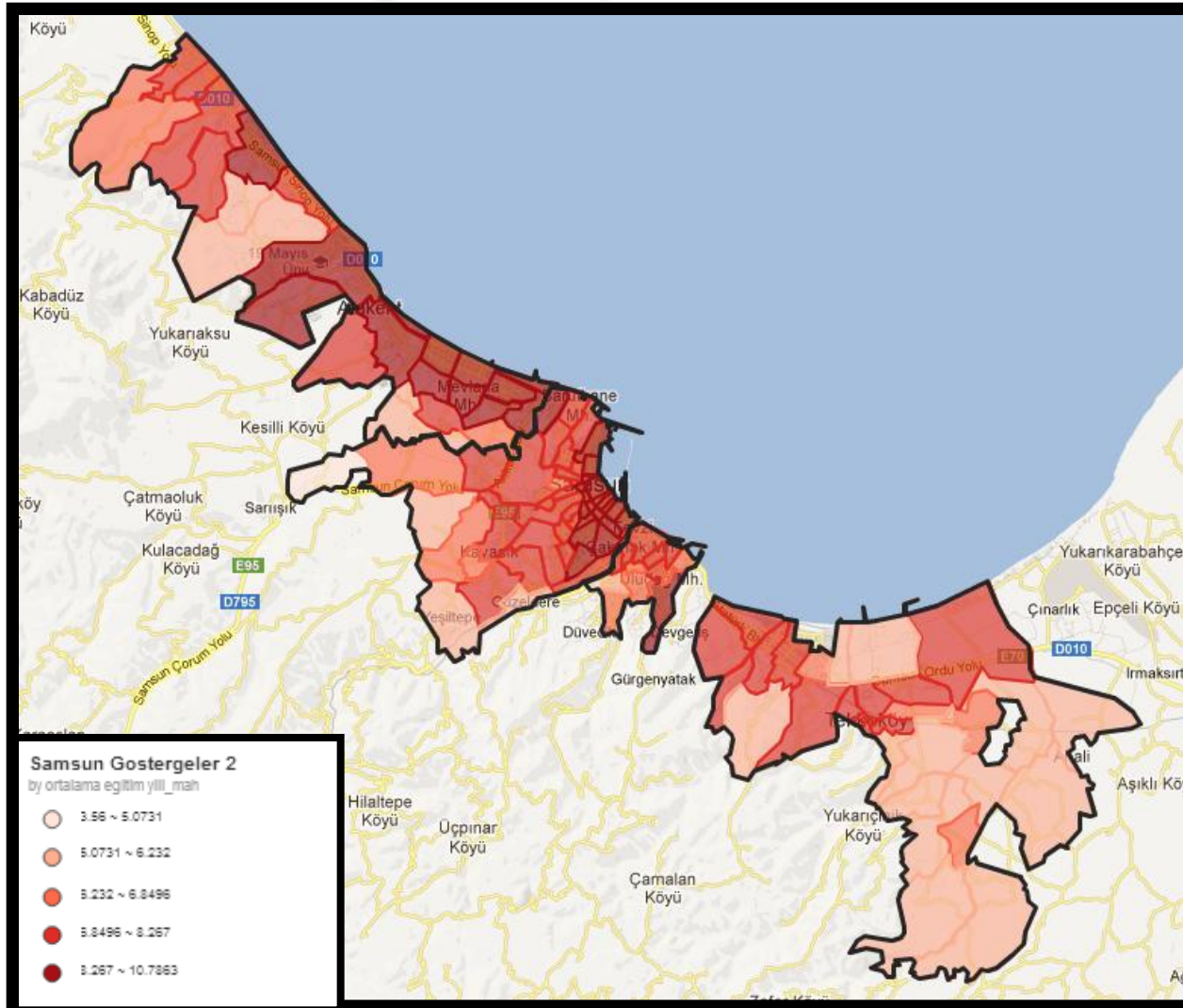
- Mekanın analizi: sosyo-ekonomik haritalama
- Araçların tasarımı
- Veri toplama
 - Veri toplama araçlarının cinsiyete duyarlı bir biçimde tasarlanması
 - Kullanılan dilin cinsiyete duyarlı olması
 - Veri toplayacak kişilerin cinsiyet eşitliğini içselleştirmesi ve kadın bakış açısına sahip olması
 - Kadınlarla çalışma konusunda deneyim sahibi olması

Hazırlık Süreci: Mekanın Analizi

Yoksunluk haritası:

- Gelir
- İstihdam
- Sağlık ve engellilik
- Eğitim ve beceri
- Konut ve hizmetlere erişim
- Çevre ve yaşam
- Suç

Ortalama eğitim yılı

Toplumsal cinsiyete duyarlı veri toplama ve değerlendirme süreci

Veri toplama

- Mevcut verilerin kurumlardan derlenmesi
- Sahadan yeni verilerin toplanması
- Veri üretmek

Veri toplama

Mevcut verilerin kurumlardan derlenmesi

■ Kurum yayınları/web sayfaları

- Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK)
- Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı
- Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
- Sağlık Bakanlığı
- Milli Eğitim Bakanlığı
- Emniyet Genel Müdürlüğü
- Jandarma Komutanlığı
- Diyanet İşleri Başkanlığı

Veri toplama

Veri edinme mevzuatı

■ **4982 Sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu**

- Formların standartlaşması
- Bilginin standartlaşması
- Zaman kısıtı
- Kişilerin inisiyatifine göre paylaşılan veriler
- Paylaşılmayan veriler
- Başbakanlık Bilgi Edinme Değerlendirme Kurulu (BEDK)

Veri toplama: Saha/Alan Çalışması

Sahada veri toplarken kullanılan yöntemler

- Anket
- Derinlemesine görüşme
- Odak grup görüşmeleri
- Gözlem
- Medya taraması

İkinci Gün, 11.12.2013

Veri toplama: Saha/Alan Çalışması

Sahada veri toplarken kullanılan yöntemler

- Anket
- Derinlemesine görüşme
- Odak grup görüşmeleri
- Gözlem
- Medya taraması

Anket

- Temel demografik bilgi edinme
- Örnekleme dayalı araştırma
- Pilot çalışma
- Standartlaşmış sorulara cevap alma
- Seçeneklerin kısıtlanması
- Niteliksel verinin sayısallaştırılması
- Standart karşılaştırma aracı

Anket

- Temel demografik bilgi edinme

Her konuda yapılan araştırmada temel demografik bilgiler anket yoluyla edinilebilir.

Problem: Güvenilirlik, erişim

Anket

- Örnekleme dayalı araştırma

Daha geniş nüfus konusunda fikir verebilir

Problem: Seçim, para, zaman, varyasyon
temsilindeki sıkıntılar örn.(ili bütün olarak
yansıtabilir ama ilçeler il genel resmi içinde
kaybolur)

Anket

■ Pilot çalışma

→ Daha geniş ya da derinlemesine görüşme yapılmadan önce alanı genel hatları ile tanımak, hangi soruların uygun ya da uygun olmadığını anlamak için faydalı

Problem: Anketin genel dezavantajları: Örneklem seçimi, zaman, para, anket dili, anketör eğitimi,

Anket

■ Standartlaşmış sorulara cevap alma

→ Çok kişiye aynı soruyu sorma olanağı

→ Problem: Bağlam yitimi, sorun tanımı, ifadesi, soruların farklı kesimlerin durumlarını dikkate alarak sorulmaya çalışıldığı durumda bile sayılar yüzünden farkları eritip görünürlüğü örtmesi.

Örn: YEEP “kadınlar eğitim aldılar”. Hangi kadınlar, bu kadınlar neye göre seçildi ne sorunları vardı?

Anket

- Seçeneklerin kısıtlanması

Anket

- Niteliksel verinin sayısallaştırılabilme aracı
 - Çok sayıdaki kişiye dair derecelendirme ve sıralama yapılabilecek olması
 - Problem: Sayısal olanın “bilimsel” olarak kabulü, özellikle görüş bildirme ile ilgili soruların gerçek yaşam durumlarını doğru temsil etmeyişi

Anket

■ Standart karşılaştırma

- Çoklu veri bazında korrelasyon yapabilme, değişken bazında durum ve etki analizi yapma olanağı
- Problem: Anketin genel problemleri, varyasyonu kaçırma tehlikesi, sorulmayan sorular yüzünden kaçırılan konuların karşılaştırma dışında kalması

Derinlemesine görüşme

- Yapılı-yapısız oluşuna bağlı olarak görüşülen kadınlara kendi ifade ve hikayelendirme biçimlerini kullanma olanağı vermesi.
- Konuların birbirleri ile bağlantıları ve özel bağlamları içinde konuşulabilmesi
 - ➔ Problem: Zaman, para, eleman eğitimi, görüşülen kadınların zamanı,

Odak Grup

- Kadınlar arası görüş alış verişini kolaylaştırarak görüş ayrılıklarını ve ortaklıklarını görme, birden çok kişiye görece daha derinlemesine ulaşma olanağı
 - ➔ Problem: Birbirini tanıyan ve tanımayanlar arasındaki ilişki dinamikleri (sabit fikirler, gizleme, görüntüyü koruma çabaları, var olan hiyerarşilerin devamı (gözlem için avantaj olabilir)

Gözlem

- İnsanlar A der B yapabilirler!
- Dil ile ifade edilmeyen çok veri var
- İletişime geçmeden önce gözlemek sorular üstünde düşünmeyi sağlar
- Gözlemlerin kayıt edilmesi bakışımızı derinleştirebilir
 - ➔ Problem: Öznel bakış ile birleşmediği zaman yüzeysel kalabilir, bizim değerlerimizin empoze edilmesi tehlikesi olabilir

Medya taraması

- Yerelde olup bitenin olmasa da medyaya yansayanların taranması aktüel konular, problemler, aktörler ve sessiz kalınan konuları yansıtması açısından faydalıdır.
- Kullanılan dil politik eğilimleri ve yanlı olunan konular konusunda bilgilendirmiş olur.
- TV, radyo ve sanal dünya kadın katılımının görece yoğun olduğu yerler olduğundan aktüel tartışmalara dair fikir verebilir.
 - ➔ Problem: Güvenilirlik, yazarın konuşanın sesinin gözükmemesi, yanlış izlenim tehlikesi, ölçülemezlik

Bölüm 3:

Türkiye’de cinsiyete duyarlı veri toplamada yaşanan sıkıntılar

Kentlerde veri toplama problemleri

- Miktar ve kapsam
- Düzenlilik ve süreklilik eksikliği
- Merkezi veri sistemi eksikliği
- Analiz problemleri
- Veri paylaşım problemleri
- Cinsiyete duyarlı veri eksikliği ve cinsiyete duyarlı olanın paylaşılma problemleri

Kentlerde veri toplama problemleri

- Miktar ve kapsam

- ➔ Kentlerin mevcut durumunu ortaya koyacak çok az veri toplanmakta

Kentlerde veri toplama problemleri

- Düzenlilik ve süreklilik eksikliği

- Veriler belirli periyotlarla üretilmemekte, bu durum karşılaştırma yapmayı zorlaştırmakta

Kentlerde veri toplama problemleri

■ Merkezi veri sistemi eksikliği

- Veriler bir çatı altında toplanmamakta, yerel yönetimler ve il müdürlükleri tarafından derlenen verilerin yer aldığı bir havuz bulunmamakta,
- Her bir kurumun topladığı verilerden bir diğeri ve STK'lar haberdar olamamakta

Kentlerde veri toplama problemleri

■ Analiz problemleri

- Yerellerin veri toplama ve analiz etme teknik kapasitesinde yetersizlikler bulunmakta

Kentlerde veri toplama problemleri

- Veri paylaşım problemleri

- Kurumlar ürettikleri verileri diğer kurumlarla paylaşmakta isteksiz davranmakta

Kentlerde veri toplama problemleri

- Cinsiyete duyarlı veri eksiliği ve cinsiyete duyarlı olanın paylaşılma problemleri
- Veriler cinsiyete duyarlı bir biçimde üretilmemekte ve yerel yönetimler bazı verileri paylaşmada, örneğin aile içi şiddet, çekinceli-isteksiz davranabilmekte.

Tartışma sorusu

- Yereller veri toplama/derleme/üretim sürecinde hangi sıkıntılarla karşı karşıya kalıyor?

Etki değerlendirilmesi

- Program/politika öncesi
- Program/politika sonrası

Basamaklar

- Mevcut durum analizi:Uygulama alanının temel koşullarını tanımlamak/göstergeleri de kullanarak
- Herhangi bir müdahale gerçekleştirmezsek ne olacak, nereye gidecek
- Politikaların etkilerinin analiz edilmesi
- Olası etkilerin cinsiyet üzerinden tanımlanması
- Pozitif ve negatif etkilerin ortaya konulması

Örnek çalışma: Yarı zamanlı çalışmanın kadın istihdamına etkileri

- Katılım: artırıcı veya azaltıcı
- Kaynaklar: elde edilen gelirin miktarı, vb.
- Değerler ve kurallar: kadının günlük yaşamına ve toplumsal cinsiyet rollerinin yeniden üretilmesine etkisi
- Haklar: tam zamanlı çalışmaya göre azalan ya da yararlanılmayan haklar

Bölüm 4:

Yerel Eşitlik Eylem Planlarının (YEEP) göstergeler yoluyla izlenmesi

Nerden başlanmalı: Kenti tanımak

- Çeşitlilikler
- Farklılıklar
- Çatışmalar
- Bir arada tutanlar

YEEP

- YEEP oluşturma süreci
 - Kullanılan veriler ve veri kaynakları
 - Karar verme süreci (paydaş seçimi vb.)
 - Önceliklendirme süreci
 - Uygulama ????